

Aşağıdaki sorularımın, Türkiye Cumhuriyeti Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim YUMAKLI tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ncı maddesi gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 30.01.2025

Rıdvan Uz
İYİ Parti Çanakkale Milletvekili

Türkiye'nin tarımsal üretimi, ekonomik kalkınmanın temel taşlarından biri olmasına rağmen, çiftçilerimiz artan maliyetler, düşük gelir seviyeleri ve yetersiz destek politikaları nedeniyle büyük bir kriz içinde bulunmaktadır. Son yıllarda tarım sektöründe yaşanan sorunlar derinleşmiş, üretim kapasitesi düşmüş ve çiftçiler üretimden çekilmeye başlamıştır.

Gübre, mazot, tohum ve tarım ilaçları gibi girdilerin fiyatları hızla artmaktadır. 2024 yılında tarımsal girdi fiyat endeksi %42,52 oranında artış göstermiştir. Bu durum, çiftçilerin üretim yapmasını zorlaştırmaktadır. Tarım Kanunu'na göre tarımsal desteklerin milli gelirin en az %1'i kadar olması gerekirken, bu oran %0,5 seviyelerinde kalmaktadır. Çiftçiler, yeterli teşvik ve sübvansiyonlardan yararlanamamaktadır.

Türkiye'de tarım arazileri miras yoluyla bölünerek küçük parçalara ayrılmaktadır. Bu durum, modern tarım tekniklerinin uygulanmasını zorlaştırmaktadır.

Çiftçiler, ürünlerini doğrudan pazara sunmakta zorlanmakta, araçların fiyat manipülasyonları nedeniyle düşük gelir elde etmektedir. Çiftçiden düşük fiyata alınan ürünler, tüketiciye yüksek fiyatlarla satılmaktadır. Kuraklık ve su kaynaklarının yetersizliği, üretimi olumsuz etkilemektedir. Türkiye'de tarımsal sulamada kullanılan suyun %60'ı verimsiz yöntemlerle tüketilmektedir. Çiftçilerin birlik ve kooperatifler aracılığıyla örgütlenme oranları düşüktür. Bu durum, pazarlık güçlerini zayıflatmakta ve ortak çözümler üretmelerini engellemektedir.

Yüksek faiz oranları nedeniyle çiftçiler krediye erişimde zorlanmakta ve borç yükü artmaktadır. Tarımsal kredilerde faiz oranlarının artırılması, çiftçilerin yatırım yapmasını engellemektedir.

Bu bilgiler ışığında;

SORULAR:

1. Son beş yıl içinde Türkiye’de tarımsal üretim yapan çiftçi sayısında ne kadar azalma olmuştur? Çiftçiliği bırakan üreticilerin bölgesel dağılımı nedir?
2. 2024 yılı itibarıyla tarım sektörüne sağlanan destekler milli gelirin yüzde kaçına tekabül etmektedir? Tarım Kanunu’na göre belirlenen %1 oranı neden karşılanmamaktadır?
3. Mazot, gübre, tohum ve ilaç gibi temel tarımsal girdilere yönelik devlet destekleri artırılacak mıdır? Çiftçilerin üretim maliyetlerini düşürmek adına sübvansiyon sağlanması düşünülmekte midir?
4. Türkiye’de mevcut tarımsal sulama sistemleri modernize edilerek su tasarrufu sağlanacak mıdır? Verimsiz sulama yöntemlerini azaltmak için yeni teşvik programları uygulanacak mıdır?
5. Küçük ölçekli çiftçilerin desteklenmesi amacıyla daha kapsamlı bir kooperatifleşme modeli üzerinde çalışılmakta mıdır? Tarım kooperatiflerinin teşvik edilmesi için yeni bir yasal düzenleme yapılacak mıdır?
6. Çiftçilerin krediye erişimini kolaylaştırmak için kamu bankaları aracılığıyla düşük faizli ve uzun vadeli tarım kredileri sağlanacak mıdır?
7. Tarımsal üretimde planlama eksikliğinin giderilmesi için hangi çalışmalar yürütülmektedir? Ürün arz-talep dengesini sağlamak adına yeni bir üretim planlaması yapılacak mıdır?
8. Aracıların çiftçileri mağdur etmesini önlemek amacıyla üreticiden tüketiciye doğrudan satış imkânı sağlayacak yeni pazar mekanizmaları oluşturulacak mıdır?
9. Tarımda genç nüfusun istihdam edilmesi ve köyden kente göçün önlenmesi için hangi teşvikler planlanmaktadır? Genç çiftçilere özel destek programları oluşturulacak mıdır?
10. Tarım sektöründe sürdürülebilirliği sağlamak adına organik tarım ve modern teknoloji kullanımını artırmaya yönelik bir devlet politikası geliştirilmekte midir?